УДК 378.167:377.35
© Божко Н. В.

СТРУКТУРУВАННЯ ЗМІСТУ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА З ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Постановка проблеми. Сьогодні на ринку праці якість і конкурентоспроможність випускника професійно-технічного навчального закладу (ПТНЗ) забезпечується системою знань, умінь та навичок відповідно до суспільно-економічних та техніко-технологічних змін з урахуванням нових досягнень у педагогіці та психології.

До формування системи знань висувають низку вимог стосовно їх відбору, логіки, послідовності та системності тощо. Проте найбільший вплив на цей процес має вимога ефективної подачі знань у вигляді відповідної навчально-методичної літератури.

Зрозуміло, що у випускників ПТНЗ, професійна підготовка яких здійснюється на обладнанні і техніці позавчорашнього дня, та ще й без відповідного навчально-методичного забезпечення, не зацікавлені роботодавці, і перспективи у молодих людей щодо працевлаштування за професією мізерні.

Тому актуальною проблемою розвитку професійно-технічної освіти (ПТО) є створення сучасної навчально-методичної літератури. Це питання набуває особливої актуальності у зв'язку з розробкою, апробацією та впровадженням Державних стандартів професійно-технічної освіти (ДСПТО).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Здійснення професійної підготовки кваліфікованих робітників у системі професійно-технічної освіти на підставі ДСПТО розпочалося з 2006 року. Розробка ДСПТО з конкретних професій з того часу не припиняється, щорічно Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України затверджує та впроваджує в навчальний процес нові стандарти, крім того ведеться робота щодо розробки стандартів нового покоління, заснованих на компетенціях. Станом на 01.01.2013 року в Україні розроблено та впроваджено 259 ДСПТО.

Але поряд із цим існує дефіцит сучасних україномовних підручників та навчальних посібників для професійно-технічних навчальних закладів, розроблених відповідно до вимог Державних стандартів професійно-технічної освіти, що негативно позначається на якості підготовки кваліфікованих робітників в Україні. Достатньо ознайомитися з переліком рекомендованої літератури ДСПТО з будь-якої професії, щоб переконатися, що вона видана набагато раніше, ніж відповідний стандарт, іноді є російськомовною (оскільки відсутній аналог конкретного підручника або посібника в Україні), здебільшого назва навчальної літератури не відповідає назві навчальної дисципліни, а отже, не відповідає повністю її змісту. Крім того, слід звернути увагу на те, що ДСПТО передбачено вивчення предметів різних видів підготовки – загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної. Якщо в переліку рекомендованої ДСПТО літератури можна знайти підручники та посібники для вивчення предметів загальнопрофесійної та професійно-теоретичної підготовки, то для здійснення професійно-практичної підготовки, тобто виробничого навчання, вони практично відсутні.

Питання підручникотворення для професійно-технічних навчальних закладів відповідно до вимог Державних стандартів професійно-технічної освіти знаходять своє відображення у відповідних нормативно-правових документах системи ПТО. Так, у Концепції Державної цільової програми розвитку ПТО на 2011-2015 рр. [11] передбачено низку заходів щодо поліпшення якості ПТО, зокрема за рахунок видання сучасних підручників, навчальних посібників, навчально-методичних, енциклопедичних і довідкових матеріалів. У 2009 році було затверджено Галузеву цільову програму «Підручник для професійно-технічних навчальних закладів» на 2010-2012 роки (наказ МОНУ від 31.12.2009р. №1257) основними завданнями якої є забезпечення якості навчальної літератури, покращення забезпеченості учнів ПТНЗ вітчизняною україномовною навчальною літературою нового покоління, у першу чергу, з пріоритетних професій

машинобудування, металообробки, приладобудування, видобувної промисловості, транспорту і зв'язку, агропромислового комплексу [10]. Питання підручникотворення також розглядаються на науково-практичних семінарах в Академії педагогічних наук (АПН) України.

З 1995 року в Інституті післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників Університету менеджменту освіти (ІПО ІПП УМО) ведеться робота щодо створення підручників для системи ПТО (зокрема для будівельної галузі). За цей час творчі колективи у складі науковців, методистів і практичних педагогів ПТНЗ підготовили 11 підручників, які отримали гриф МОН України. Працівниками інституту визначено ряд особливостей, яких слід дотримуватися при розробці підручників нового покоління: інтеграція суміжних спеціальностей, інтеграція предметів професійно-теоретичного та професійно-практичного циклів, розробка системи контролю знань, умінь та навичок учнів, відповідність змісту підручників вимогам ДСПТО з конкретних професій, блочно-модульний підхід до структурування змісту підручника [4].

На сучасному етапі розвитку педагогічної науки ґрунтовно досліджено основи теорії підручника (Р. Арцишевський, В. Беспалько, М. Бурда, Д. Зуєв, Я. Кодлюк, О. Ляшенко, В. Редько), проблеми інтеграції та інтегративного підручника (І. Задорожнюк, І. Ключковська, І. Козловська, Д. Коломієць, Я. Собко, Ю. Стиркіна, В. Харитонов та ін.).

Галузевою цільовою програмою «Підручник для професійно-технічних навчальних закладів» на 2010-2012 роки було передбачено видання 53 найменувань підручників та навчальних посібників для ПТНЗ за рахунок коштів, виділених Міністерству освіти і науки, молоді та спорту України на видання навчальної літератури, та позабюджетних коштів. Протягом 2010-2011рр. за позабюджетні кошти (в тому числі за кошти авторів) в 11 областях України було видано 72 підручники та навчальних посібники для ПТНЗ у кількості примірників від 1 до 600.

Аналіз переліків підручників та навчальних посібників, зазначених вище, дав змогу визначити їхнє галузеве спрямування (промислове виробництво, машинобудування та металообробка, будівництво, деревообробка, виробництво меблів та целюлозно-паперова промисловість, транспорт та зв'язок, агропромисловий комплекс і перероблення сільськогосподарських продуктів, текстильна промисловість, пошиття одягу і шкіряного взуття, художні промисли, народні ремесла та поліграфія, інформатика та інформаційні технології, торгівля, сфера послуг, харчова промисловість та туристична діяльність), вид навчальної літератури (підручник, навчальний посібник, методичний посібник, методичні рекомендації, довідник, збірник дидактичних матеріалів, електронний посібник, робочий зошит, збірник задач, тестів, опорний конспект), навчальні дисципліни за видами підготовки (загальнопрофесійні та професійно-теоретичні), для яких передбачена навчальна література [10].

З огляду на це треба зазначити, що в переліку підручників та навчальних посібників відсутні такі, що забезпечують здійснення професійно-практичної підготовки, тобто виробничого навчання, та повністю відповідають особливостям, яких слід дотримуватися при розробці підручників нового покоління, що визначені в ІПО ІПП УМО.

Постановка завдання. Виходячи з аналізу стану проблеми, метою дослідження є визначення підходів до структури та змісту інтегрованого навчального посібника (підручника) з виробничого навчання для ПТНЗ.

Виклад основного матеріалу. Навчальна література містить навчальну інформацію з певної дисципліни, яку повинні засвоїти учні для успішного здійснення в майбутньому професійної діяльності. Вона відрізняється від іншої літератури змістом, призначенням та структурою, є не тільки джерелом навчальної інформації, а й містить методику навчання. Навчальна література повинна відповідати всім вимогам, які ставляться до змісту освіти, бути цікавою, лаконічною, доступною, забезпечувати цілковите засвоєння учнями навчального матеріалу, сприяти вирішенню освітньо-виховних завдань, які стоять перед навчальними закладами, покликана створити необхідні передумови для всебічного розвитку пізнавальних здібностей учнів. При створенні сучасної навчальної книги обов'язковим є

використання новітніх методик навчання, впровадження у навчальний процес інноваційних виробничих та педагогічних технологій [3].

Навчальна література складається з двох основних компонентів – змістовного і методичного. До змістовного належить авторський текст, до методичного – системи завдань, способи організації тексту, ілюстративного матеріалу тощо. Важливим є також технічне виконання навчальної літератури. До нього належить оформлення, способи виділення інформації, довідкові матеріали, якість поліграфії. За цими трьома параметрами – змістовним, методичним, технічним – можна визначити якість навчальних видань [3].

У таблиці систематизовано інформацію стосовно різних класифікацій та видів навчальної літератури згідно з ДСТ 7.60-2003 [5], методичними рекомендаціями щодо структури, змісту та обсягів навчальних та навчально-методичних видань для ПТНЗ [3], рекомендаціями зі створення навчально-методичної літератури [12].

Таблиця

Класифікація та види навчальної літератури

Навчальна література					
[5]		[3]		[12]	
Класифікація	Види	Класифіка-ція	Види	Класифікація	Види
Підручник	З конкретної навчальної дисципліни	Основна	Підручник	Основна (навчально-методична)	Підручник
			Навчальний посібник		Навчальний посібник
			Конспект лекцій		Наочний посібник
			Курс лекцій		Хрестоматія
					Практикум
					Довідник
					Курс лекцій
					Навчально-методичний посібник
					Робочий зошит
Навчальний посібник	Навчально-методичний посібник	Допоміжна	Практикум	Додаткова	Наукові монографії
	Навчальний наочний посібник		Хрестоматія		Збірники праць
	Робочий зошит		Збірка задач і вправ		Періодичні видання
	Для самостійного навчання				
	Хрестоматія				
Практикум	Збірка задач	Навчально-методична	Методичні вказівки	Довідкова	Словники
			Методичні рекомендації		Енциклопедії

За будь-якої класифікації першочергове місце в навчальній літературі належить

підручникам та навчальним посібникам, створенню яких буде присвячене наше дослідження. Наведемо визначення понять «підручник» та «навчальний посібник».

Підручник – це навчальне видання, яке містить систематичний виклад навчальної дисципліни, її розділу або частини, відповідає державному освітньому стандарту, діючій навчальній програмі та офіційно затверджене в якості даного виду видання [2, 5].

Навчальний посібник – навчальне видання, що доповнює або замінює частково або повністю підручник та офіційно затверджене в якості даного виду видання [2, 5].

Оскільки, з огляду наведених визначень, навчальний посібник може частково або повністю замінювати підручник, вважаємо можливим надати загальні рекомендації щодо створення обох видів навчальної літератури.

Як було зазначено вище, підручники нового покоління повинні мати ряд особливостей. Розкриємо їх більш детально [4]:

1. Інтеграція суміжних спеціальностей. Навчання в ПТНЗ може здійснюватися як за конкретною професією (але декількох кваліфікаційних рівнів), так і за технологічно суміжними професіями (тобто інтегрованими професіями). Крім того, передбачається можливість підвищення відповідної робітничої кваліфікації та здобуття нової професії шляхом перепідготовки з технологічно суміжних спеціальностей, що підвищує мобільність робітничих кадрів у ринкових умовах.

2. Інтеграція предметів професійно-теоретичного та професійно-практичного циклів. Професійно-теоретична та професійно-практична підготовка нерозривно пов’язані між собою, оскільки перша передбачає оволодіння учнями професійно теоретичними знаннями, здобутими в процесі вивчення відповідних навчальних дисциплін, друга полягає в оволодінні учнями вміннями та навичками застосовувати здобуті професійні теоретичні знання у продуктивній діяльності за обраною професією.

Інтеграційну функцію в системі навчання і виховання майбутніх фахівців виконує виробниче навчання, в ході якого перевіряються міцність знань, здобутих учнями, вмінь переносити ці знання на навчально-виробничу діяльність, формуються і закріплюються соціально необхідні і професійно значущі якості особистості майбутнього робітника, засвоюються основи професійної майстерності.

3. Розробка системи контролю знань, умінь та навичок учнів. Система контролю знань, умінь та навичок передбачає як самоконтроль учнів за допомогою різнорівневих тестів, так і проблемні письмові, графічні та практичні завдання, учнівські творчі проекти тощо. Сучасний підручник повинен поступово, але послідовно і наполегливо, готувати учнів до самонавчання, формувати установку на самоорганізацію інтелектуальної праці.

4. Відповідність змісту підручників вимогам ДСПТО з конкретних професій. У 2006-2007 навчальному році зроблено перший крок щодо переходу ПТНЗ до нового змісту ДСПТО, за вимогами яких якість підготовки повинна забезпечуватися шляхом упровадження новітніх виробничих технологій і використання інформаційних технологій. Для впровадження стандартів практичним працівникам ПТНЗ потрібен науково-методичний супровід і насамперед підручники, які б розкривали зміст технологій та відповідали вимогам стандартів.

5. Блочно-модульний підхід до структурування змісту підручника. В основу розробки підручників нового покоління закладено модульну технологію навчання. Як відомо, модулі – це окремі змістовно та методично завершені навчальні блоки. Їх складові (модульні одиниці та елементи) дають змогу робити заміну застарілої інформації новою. В умовах стрімкого розвитку технологій, обладнання, устаткування для виконання технологічних процесів, модульна технологія дає право своєчасно поновлювати зміст навчання. Крім того, стандарти нового покоління розробляються на основі модульно-компетентнісного підходу – це комплексний підхід до модульної побудови змісту навчання з конкретної професії, зорієнтований на набуття особою необхідних компетенцій для виконання трудової діяльності. Навчальний модуль (у даному випадку) – це логічно завершена складова ДСПТО, що містить навчальний матеріал, необхідний для досягнення професійних і ключових компетентностей та належить до певного рівня кваліфікації.

З огляду на наведені особливості можна зробити висновок про необхідність формування в учнів комплексних, інтегрованих знань за допомогою навчальної літератури. Проблема інтегрованого поєднання інформації з різних навчальних дисциплін у єдине освітнє поле постає нині не тільки засобом оптимізації процесу навчання та економії освітнього часу. Це, перш за все, дієва технологія, здатна вплинути на формування змісту освіти та її спрямованість у бік реалізації компетентнісного підходу.

Починаючи з 90-х років минулого століття, тенденція створення інтегрованих підручників (у деяких джерелах зустрічається поняття «інтегративний підручник») є домінуючою в сучасному підручникотворенні. Актуальність здійснення процесу навчання з використанням інтегрованих підручників, що передають інтегрований зміст, можна довести з огляду на тезу В. Вернадського, що постійний ріст наукових знань швидко стирає межі між окремими науками, і що знання дедалі більше спеціалізуються не за науками, а за проблемами. Це дає змогу, з одного боку, глибоко вивчати явище, а з другого – охоплювати його з усіх точок зору [9].

За визначенням І. Ключковської, яка розробила концепцію структурування змісту інтегративного підручника з іноземних мов для майбутніх фахівців інженерних спеціальностей, **інтегративний підручник** є книгою, що містить систематично викладені основи знань з іноземної мови на сучасному рівні досягнень науки і культури з урахуванням зв'язків її змісту з іншими навчальними дисциплінами на основі інтегративного підходу до навчання. Призначення інтегративного підручника полягає у систематизації знань суміжних наук, а також у кореляції досягнень наук та явищ культури [6].

Я. Кодлюк [7] зазначає, що за характером відображення змісту освіти **інтегровані підручники** поділяються на два види: одні з них об'єднують навчальний матеріал кількох освітніх галузей, інші – інтегрують зміст освіти в межах одного навчального предмету.

На переконання Н. Бібік та Н. Коваль, визначальна роль **інтегрованого підручника** полягає в систематизації знань учнів на основі єдності змістового й процесуального аспектів навчання з метою поєднання окремих фактів в єдине ціле, розкриття їх сутності у взаємозв'язках та взаємозалежностях.

Т. Мантула наголошує на тому, що необхідною умовою реалізації інтегрованого підходу до підручникотворення є спорідненість змісту навчального матеріалу з кількох предметів, що дає змогу компактно й концентровано поєднувати зміст, підпорядковуючи його опрацювання досягненню освітньої мети [9].

З огляду на тему нашого дослідження визначимо поняття **інтегрований навчальний посібник (підручник) з виробничого навчання** – це книга, що містить систематично викладені основи знань з виробничого навчання (передбачені ДСПТО з конкретної професії) на сучасному рівні досягнень науки і техніки з урахуванням зв'язків його змісту з професійно-теоретичними навчальними дисциплінами на основі інтегративного підходу до навчання.

У своєму дослідженні І. Ключковська [6] розробила основні положення концепції інтегративного підручника з іноземних мов. На їх основі та з урахуванням особливостей розробки сучасної навчальної літератури (зазначені вище) визначимо основні підходи до структури та змісту інтегрованого навчального посібника (підручника) з виробничого навчання для ПТНЗ (рис.):

1. Інтегрований навчальний посібник (ІНП) є динамічною системою зі складною структурою та причинно-наслідковими зв'язками між елементами, зміст якого може змінюватися у відповідності зі змінами в науці та техніці.

2. У змісті ІНП реалізується інтеграція виробничого навчання та професійно-теоретичних навчальних дисциплін з урахуванням кількості інтеграційних зв'язків між ними. Для визначення навчальних дисциплін професійно-теоретичної підготовки, що підлягають інтеграції з виробничим навчанням необхідно провести структурно-функціональний аналіз освітньо-кваліфікаційної характеристики та програми навчальної дисципліни «Виробниче навчання». Це дасть змогу визначити перелік професійних умінь, якими повинен оволодіти майбутній кваліфікований робітник. Наступним етапом є

визначення навчального матеріалу з дисциплін професійно-теоретичної підготовки, знання якого надасть можливість учням опанувати відповідні професійні уміння (тобто встановлення інтеграційних зв'язків). Зміст теоретичних дисциплін, що мають найбільшу кількість інтеграційних зв'язків доречно об'єднувати в інтегрованому навчальному посібнику з виробничого навчання.

3. ІНП відіграє роль найповнішого джерела інформації з виробничого навчання й містить увесь програмний матеріал, передбачений ДСПТО (з конкретної професії), та частково з дисциплін, що інтегруються. В ІНП усунене дублювання навчального матеріалу та зосереджений тільки той навчальний матеріал, що має практичне значення (а не зайвий раз розкриває теоретичні аспекти питань, що розглянуті при вивченні теоретичних дисциплін).

4. Структурування змісту ІНП повинне здійснюватися за блочно-модульним принципом та мікромодульними технологіями, в основу яких покладено мікроструктурний аналіз професійної діяльності кваліфікованих робітників із виходом на рівень дій та технологічних операцій (оскільки з них складається професійна діяльність кваліфікованих робітників, а виробниче навчання покликане сформувати в учнів систему професійних дій) [8].

Мінімальною структурною одиницею змісту є мікромодуль, який дозволяє сформувати в учнів професійні вміння та навички стосовно виконання окремих технологічних операцій. З огляду на те, що мікромодуль є мінімальним структурним елементом інтегрованого змісту, відповідно сам він також є інтегрованим. Оскільки зміст посібника інтегрований, то мікромодулі можуть бути доповнені інформацією (навчальним матеріалом) різного характеру з навчальних дисциплін, що інтегруються. В залежності від функцій цього навчального матеріалу можуть бути виділені складові інтегрованого мікромодуля (або різні види мікромодулів). Наприклад: інструкційно-технологічна (містить чіткі вказівки щодо послідовності виконання технологічних операцій, правил та технічних умов, можливих дефектів та способів їх усунення), довідкова (містить інформацію, що додатково пояснює, чому саме так треба робити ту чи іншу технологічну операцію), оперативно-інноваційна (містить інформацію щодо сучасних технологій, матеріалів, устаткування, нових досягнень науки і техніки) та контрольна (містить завдання різного рівня: тести, питання репродуктивного характеру, практичні та проблемні завдання, конкретні виробничі ситуації) складові. Навчальна інформація, що буде міститися в кожному з видів (або складових) інтегрованих мікромодулів, може бути представлена в різному вигляді (текстовому, графічному, ілюстративному) [8].

5. Розподіл змісту інтегрованого мікромодуля слід проводити з урахуванням структури формування професійної дії, що містить мотиваційно-цільову, орієнтувальну, виконавчу, контрольну та коригувальну частини. Так, в інструкційно-технологічній складовій мікромодуля ($ІММ_Т$) повинен бути зосереджений навчальний матеріал як для створення мотивації та формування цілей, так і для орієнтувальної та виконавчої основи дій в учнів, зміст довідкової ($ІММ_Д$), оперативно-інноваційної ($ІММ_І$) та контрольної ($ІММ_К$) складових повинен забезпечувати формування орієнтувальної, виконавчої, контрольної та коригуючої частини дії [8].

6. Інтегровані мікромодулі (або деякі його складові) слід розробляти за зразками виробничої документації (письмових інструкцій, що є основним дидактичним засобом виробничого навчання) з урахуванням дидактичних вимог, що забезпечують поетапне формування професійних дій відповідно до вимог професійної діяльності. Наприклад, у вигляді інструкційно-технологічної карти, що містить перелік технологічних операцій, чіткі вказівки щодо послідовності їх виконання, графічні зображення, правила та технічні умови виконання технологічних операцій, перелік необхідного обладнання, інструментів та пристосувань, перелік можливих дефектів та способи їх усунення [8].

7. У системі контролю знань, умінь та навичок повинен бути передбачений контроль за рівнем виконання кожної технологічної операції, який здійснюється учнями самостійно

під час виконання роботи, та контроль за рівнем вивчення відповідного мікромодуля.

Професійно-теоретична навчальна дисципліна №2

...ом інтегрованого навчального посібника з виробничого навчання, що ...аченим вище підходам до структури та змісту, є посібник «Основи ...авчання з професії «Кравець» [1], створений педагогами Української інженерно-педагогічної академії (УІПА).

Навчальний матеріал використовується частково

Інтегрований зміст навчального посібника розроблено на основі дисциплін «Виробниче навчання», «Технологія виготовлення одягу» та «Обладнання» ДСПТО з ...ець» 2 розряду. Навчальна дисципліна «Виробниче навчання» вивчається як ...ліфікованими робітниками, так і майбутніми педагогічними працівниками. ...ити УІПА під час навчання в академії здобувають не тільки вищу освіту, а й отримують робочу професію (зокрема швейного профілю у відповідності зі змістом ДСПТО). ...й навчальний посібник може бути використаний при підготовці студентів ...закладів напряму «Професійна освіта» швейного профілю та в професійно-технічних навчальних закладах.

ІНТЕГРОВАНИЙ ЗМІСТ

...тури та змісту ...з урахуванням ...ребує розробка

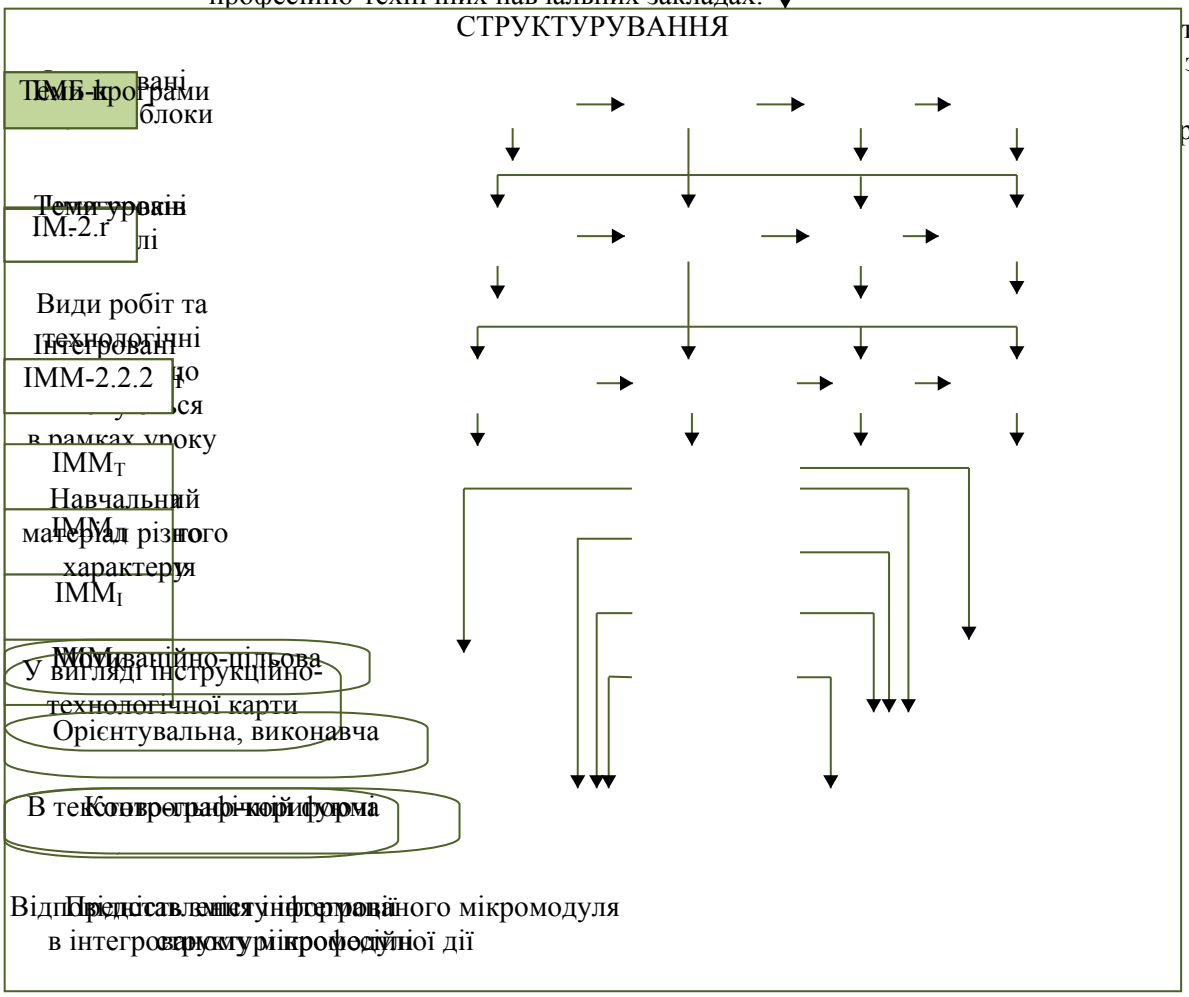

Рис. Структурування змісту інтегрованого навчального посібника з виробничого навчання

Список використаних джерел

1. Божко Н. В. Основи виробничого навчання з професії «Кравець»: навч. посіб. / Н. В. Божко, А. В. Пермінова, М. Л. Рябчиков. – Х. : ФОП Шевченко, 2010. – 432 с.
2. Внутривузовское учебное издание: метод. рек. / сост. Н. В. Соловова, В. И. Никонов; под ред. В. П. Гарькина. – Самара: Изд-во Универ-групп, 2006. – 27 с.

3. Довганич О. С. Структура, зміст та обсяг навчальних та навчально-методичних видань для ПТНЗ: метод. рек. / О. С. Довганич, О. В. Слюсарєва. – Ужгород : НМЦ ПТО, 2011. – 23 с.
4. Заславська С. Сучасний підручник для ПТНЗ / С. Заславська // Професійно-технічна освіта. – 2011. – №1. – С. 24–25.
5. Издания, основные виды. Термины и определения: ГОСТ 7.60-2003. – [Действующий от 2004-07-01]. – Минск : Межгосударственный Совет по стандартизации, метрологии и сертификации, 2004. – 36 с. – (Межгосударственный стандарт).
6. Ключковська І. М. Структурування змісту інтегрованого підручника з іноземних мов для майбутніх фахівців інженерних спеціальностей: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / І. М. Ключковська. – Т., 2006. – 26 с.
7. Кодлюк Я. П. Теорія і практика підручникотворення в початковій освіті: підруч. для магістрантів та студентів пед. ф-тів / Я. П. Кодлюк. – К. : Інформ.-аналіт. агенція Наш час, 2006. – 368 с.
8. Лазарєв М. І. Теоретичні та методичні засади системи виробничого навчання майбутніх кравців у ПТНЗ засобами інтегрованих мікромодулів: моногр. / М. І. Лазарєв, Н. В. Божко ; Укр. інж.-пед. акад. – Х. : [б. в.], 2012. – 196 с.
9. Мантула Т. Інтегрований підхід до підручникотворення в контексті формування компетентностей учнів / Т. Мантула ; КДПУ ім. В. Винниченка // Наукові записки. Сер. Педагогічні науки: зб. наук. пр. / КДПУ ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2010. – Вип. 88. – С. 145–149.
10. Про затвердження Галузевої цільової програми «Підручник для професійно-технічних навчальних закладів [Електронний ресурс]: наказ Міністерства освіти і науки України від 31.12. 2009 р. №1257. Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/238-
11. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку професійно-технічної освіти на 2011-2015рр.: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.08. 2010 р. № 1723-р // Професійно-технічна освіта. – 2010. – № 3. – С. 5–6.
12. Рекомендации по созданию учебно-методической литературы / сост. Т. Г. Плохотнюк. – Томск : ТГУ, 2011. – 11 с.

Божко Н. В.

Структурування змісту інтегрованого навчального посібника з виробничого навчання

Теоретично обґрунтовано основні підходи до структури та змісту інтегрованого навчального посібника з виробничого навчання з урахуванням змісту державного стандарту професійно-технічної освіти.

Ключові слова: виробниче навчання, інтегрований навчальний посібник, стандарт професійно-технічної освіти, структура змісту, блочно-модульний підхід.

Божко Н. В.

Структурирование содержания интегрированного учебного пособия по производственному обучению

Теоретически обоснованы основные подходы к структуре и содержанию интегрированного учебного пособия по производственному обучению с учетом содержания государственного стандарта профессионально-технического образования.

Ключевые слова: производственное обучение, интегрированное учебное пособие, стандарт профессионально-технического образования, структура содержания, блочно-модульный подход.

N. Bozhko

Structuring the Content of an Integrated Textbook on Apprenticeship Training

The author theoretically proved the main approaches to the structure and content of an

integrated textbook on apprenticeship training with regard to the content of the state standard of vocational education.

Key words: apprenticeship training, integrated training manual, the standard of professional technical education, the structure of the content, block-modular approach.

Стаття надійшла до редакції 12.02.2013 р.